

A Fővárosi Ítéltábla a ügyvédi Iroda (.; ügyintéző: ügyvéd) által képviselt „f.a.” (.) felperesnek, a ügyvéd (.) által képviselt (.) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi törvényszék 2017. november 23-án meghozott 26.G.41.102/2016/28. számú ítélete ellen a felperes 29. sorszámú fellebbezése folytán a 2018. május 23-án megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, megállapítja a felek között 2013. december 16-án megkötött opciós szerződés és annak módosítása tárgyában 2014. június 30-án, valamint a 2014. június 30-án megkötött részvényátruházási megállapodás érvénytelenségét.

Kötelezi alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg felperesnek 24.000.000 (Huszonnégymillió) forint tőkét. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.880.000 (Egymilliónyolcszáznyolcvanezer) forint le nem rótt együttes első- és másodfokú eljárási illetéket.

Kötelezi alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 2.120.000 (Kétfmilliószázhúszezer) forint le nem rótt együttes első- és másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint peres felek 2013. december 16-án kölcsönszerződést kötöttek, melynek értelmében felperes mint kölcsönadó 21.300.000 forint összegű kölcsönt nyújtott alperesnek 2013. december 31-i visszafizetési határidővel.

Ugyanezen időpontban a felek között opciós szerződés is kötött, az alperes mint opciós kötelezett, és a felperes mint opciós jogosult között. A megállapodás szerint az opciós kötelezett tárgyalásokat folytat a H I Zrt. „f.a.” képviselőjével a Hv 5 Ingatlanközvetítő Betéti Társaságban lévő 29.900.000 forint értékű üzletrész megvásárlásáról. Amennyiben az opciós kötelezett megszerzi az üzletrész tulajdonjogát, akkor 15 napon belül 21.300.000 forint vételárért az üzletrészt a felperes részére értékesíti. A szerződésben foglaltak szerint felperes a szerződéskötés napján 21.300.000 forint összegű opciós díjat utal át az opciós kötelezett alperes bankszámlájára. A felek a megállapodásban

rögzítették azt is, hogy amennyiben az alperes megszerezte az üzletész tulajdonjogát, a 29.900.000 forint értékű üzletészt 21.300.000 forint összegű vételárért eladja az opciós jogosult részére. A megállapodásban foglaltak szerint az üzletész átruházásával az opciós jogosult a Hv 5 Ingatlanközvetítő Bt.-ben 99,67%-os tulajdonrészt szerez. Felek rögzítették a megállapodás 5. pontjában azt is, hogy amennyiben alperes 2014. június 30-ig nem tudja eladni az üzletészt a felperes részére, akkor 2014. szeptember 30-ig köteles a 21.300.000 forint opciós díjat átutalni a felperes bankszámlájára. Felperes az alperes részére 2013. december 31. napján 24.000.000 forint összegű opciós díjat átutalt.

A felek 2014. június 30-án az opciós szerződést módosították, e megállapodásban rögzítették, hogy mivel időközben a Hv 5 Ingatlanközvetítő Bt. kényszertörlésre került, az üzletész eladása helyett a módosítás aláírásával egyidejűleg az opciós kötelezett (alperes) eladja a vevő részére a tulajdonában lévő HI Zártkörűen Működő Részvénytársaság (továbbiakban: HI Zrt.) „f.a.” 97.001-111.000 sorsszámig terjedő, egyenként 2.500 forint, összességében 35.000.000 forint névértékű „B” jelű szavazatsöbbségi részvényeit. Alperes kijelentette, hogy kizárólagos tulajdonosa a HI Zrt. felsorolt részvényeinek. A felek meghatározták a részvények ellenértékét 21.300.000 forint összegben, továbbá, hogy a vételárba teljes egészében beszámítják a vevő által 2013. december 16. napján kifizetett 21.300.000 forint összegű opciós díjat. Megállapították, hogy ezzel a beszámítással a részvények vételára teljes egészében kifizetésre került, felek az opciós díjjal elszámoltak.

2014. június 30. napján a peres felek részvényátruházási szerződést is kötöttek, mely szerint alperes mint eladó eladta, a felperes pedig mint vevő 21.300.000 forint vételáron megvette az opciós szerződés módosítása tárgyú megállapodásban foglaltakkal egyező részvényeket. A megállapodásban rögzítették, hogy az átruházást követően felperes az alapítke egészéhez viszonyított 12,069%-os mértékű részvénnyel rendelkezik a részvénytársaságban, melyek 42,169%-os mértékű szavazatra jogosítanak.

A felperes 2015. november 18. napjától felszámolás alatt áll, a felszámolás elrendelése iránti kérelem benyújtásának időpontja 2015. február 2. napja.

Felperes keresetében a peres felek között létrejött kölcsön, opciós, és részvényátruházási szerződés érvénytelenségének megállapítását a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), valamint b) pontja alapján kérte. Kérte kötelezni továbbá alperest az eredeti állapot helyreállításaként 45.300.000 forint, majd módosított keresetében 34.443.000 forint megfizetésére, továbbá a perrel felmerült költségei megtérítésére. Az adósi vagyon csökkenését állítva hivatkozott a felek közötti, a Cstv. 40. § (3) bekezdését megvalósító összefonódásra, és a kölcsönszerződésben foglaltak szerinti 21.300.000 forint összegű kifizetésre. Azzal is érvelt, hogy az opciós és részvényadásvételi szerződésben foglaltak alapján a felperes vagyona úgy csökkent 24.000.000 forint összeggel, hogy azzal szemben olyan részvények átruházására került sor, amelyek egy felszámolás alatt álló társaságban testesítenek meg tulajdonosi jogokat. Ez álláspontja szerint azt is jelenti, hogy a H I Zrt. „f.a.” mint társaság a részvények adásvétele időpontjában üzleti értékkel nem bírt, és csak olyan vagyontárgyakkal rendelkezett, amely vagyontárgyakat a felszámoló többször sikertelenül hirdetett meg. Hangsúlyozta, hogy a felek közötti összefonódásra tekintettel a szerződő feleknek tisztában kellett lenniük azzal, hogy a szerződés a hitelezők kijátszására irányul, és a hitelezők fedezetét elvonja. Állította, hogy a részvényátruházási szerződés tárgyát képező részvények érvénytelensége okán az ingyenes elidegenítés, illetve a feltűnő értékaránytalanság ténye is megállapítható.

Alperes a kereset elutasítását és az eljárással felmerült költségei megtérítését kérte. Hangsúlyozta, hogy 2013. december 31. napján a kölcsönösszeg teljes mértékben visszafizetésre került a felperes

részére. 2013. év folyamán több alkalommal nyújtott kölcsönt felperesnek, összesen 10.000.668 forint összegben. Előadta, hogy 10.857.000 forintot visszafizetett a felperes által nyújtott kölcsönből, és a két gazdasági társaság könyvelése beszámítás útján rendezte a még fennálló felperesi kölcsönkövetelést. Ezt követően a könyveléséből a főkönyvi kartonon a felperesi hitelkövetelést kivezette, ennek bizonyítására a főkönyvi kartont csatolta. Előadta azt is, hogy a felperes részére a 35.000 forint névértékű „B” osztályú szavazatelsőbbiségű részvény átruházása megtörtént, a részvényátruházás bejelentésre került. Cáfolta a részvényekre vonatkozó jogügylet hitelezők kijátszására irányuló voltát, és azt is, hogy ez feltűnően értékaránytalan volna. Utalt rá, felperes csak kizárólag olyan kifogást tett, hogy a HI Zrt. „f.a.” a részvény átruházása időpontjában már felszámolás alatt állt. E körülmény azonban még nem jelenti azt, hogy a részvénytársaság ne rendelkezett volna vagyonnal, és a részvények vételára aránytalan lett volna. Hivatkozott arra is, hogy felperes még előadást sem tett arra nézve, hogy a részvényügyletet miért tekinti jogszabályba ütközőnek. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a H I Zrt. tulajdonát képezte egy, a B központjában található hotelépület, melynek forgalmi értéke a részvényadásvétel időpontjában a 200.000.000 forintot is meghaladta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte felperest az alperes javára 2.877.000 forint perköltség, valamint az államnak 1.500.000 forint eljárási illeték megfizetésére. Határozata jogi indokolásában idézte a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi IL. törvény 40. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat, utalva arra, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte az elsődleges keresetben hivatkozott tényállításainak bizonyítása. Az alperesi védekezésre figyelemmel rámutatott, hogy a perbeli szerződések alapját képező kölcsönszerződés önmagában nem alkalmas a hitelezők kielégítési alapjának csökkentésére. Rögzítette, hogy 2013. évben a peres felek között kölcsönös ügyletek történtek, melyekből önmagában nem volt megállapítható, hogy a hitelezők a követelésük kisebb hányadához jutottak hozzá, mint amennyiben a szerződés megkötése nélkül részesültek volna. Utalt rá, hogy az opciós, illetőleg részvényátruházási szerződésből sem állapítható meg kétséget kizáróan az alperes részéről a hitelező kijátszására irányuló célzatos magatartás, és az sem, hogy a felperes úgy fizetett ki 24.000.000 forint összeget alperes részére, hogy ezzel szemben nem szerzett valós, vagyoni értéket képviselő részvényeket. Az elsőfokú bíróság a felperes indítványára beszerezte a H I Zrt. „f.a.” társaság volt felszámolójától a társaság közbenső beszámolóit, záróbeszámolóját, valamint a B belterület helyrajzi szám alatti ingatlan értékbecslését. Az iratokból megállapíthatóan a felszámoló mérlegében a közbenső jelentésben 34.000.000 forintot közelítő összegben szerepel az alperesi hivatkozásban hangsúlyozott balassagyarmati ingatlan. A közbenső jelentésekben az ingatlan mérleg szerinti értéke a benne lévő eszközökkel együtt 73.050.000 forint, majd 45.000.000 forint, s végül 34.000.000 forint. Alperes ezzel szemben arra hivatkozott, hogy egy korábbi peres eljárás során, 1997-ben az ingatlan értékét 70.000.000 forint összegben állapították meg. Az alperes indítványára beszerezett (Bíróság P.20.151/2014. számú) eljárás iratanyagából - az igazságügyi szakértő által előterjesztett szakértői véleményből - megállapíthatóan az ingatlan 1994. év első negyedéves forgalmi értékét 69.200.000 forintban, míg a 2004. évi forgalmi értékét 198.260.000 forint összegben állapította meg. A felperes által a 2017. szeptember 20-i beadványához mellékelt ingatlanforgalmi szakértői vélemény szerint az ingatlan 2014. augusztus 15. napjára megállapított forgalmi értéke 53.400.000 forint, míg a felszámolási értékét a szakértő 29.400.000 forint összegben jelölte meg. Felperes arra hivatkozott, hogy az ingatlan felújítása elmaradt, így a kifogásolt jogügyletek időpontjában a 2004. évre nevesített értékbecslésben foglalt értékeket az eltelt mintegy 10 év természetes avulására figyelemmel mértékadónak tekinteni nem lehet. A beszerezett értékbecslés nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a peres felek által 2014. június 30. napján kötött üzletrész adásvételi szerződés szerint átruházni kívánt részesedés felek által kikötött vételára megfelelt-e a valós piaci értéknek. Az alperes hivatkozására tekintettel a törvényszék szakkérdésnek

tekintette a 2014. június 30. napján kötött üzletrész adásvételi szerződés vonatkozásában annak bizonyítását, hogy az átruházni kívánt részesedés felek által kikötött vételára a valós piaci értéknek megfelel-e. Mivel felperes a bíróság tájékoztatása ellenére nem kérte szakértő kirendelését, a bizonyítás elmaradását a törvényszék a Pp. 206. §-ban foglaltak szerint a felperes terhére értékelte. A törvényszék utalt arra is, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontjára alapított kereset esetén a Cstv. 40. § (3) bekezdése vélelmet állít fel a szerződést kötő felek rosszhiszemősége és a jogügylet ingyenessége mellett. A vélelem azonban megdönthető, alperes bizonyíthatja mind az ingyenesség, mind a rosszhiszeműség hiányát, és azt is, hogy a jogügylet folytán a felperes vagyona nem csökkent. A kifejtettek alapján az ingyenességet a jogügyletek tekintetében a törvényszék nem látta bizonyítottnak, egyrészt azért, mert a kölcsön visszafizetését átvételi elismervény, illetve a peres felek közötti elszámolás igazolja. E körben utalt a törvényszék arra is, hogy az elszámolás vonatkozásában nem elegendő a felperes hivatkozása arra, hogy akkoriban alperesnek más tartozásai voltak. Az alperes által csatolt okirat számviteli bizonylatnak is minősül, ekként nem állapítható meg, s nem vonható következtetés arra, hogy az átvételi elismervényben írt fizetés nem történt meg. Mivel a szerződések ingyenességét a törvényszék nem látta megállapíthatónak a jogügylet egésze szempontjából, ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított keresetet alaptalannak ítélte.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjára alapított kereset vizsgálata körében kifejtette, a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szerződések ingyenesen vagy feltűnően értékaránytalan különbözettel megkötött ügyletek voltak, továbbá a kölcsönszerződés, opciós szerződés, illetőleg a részvényátruházási szerződés vonatkozásában felperes a bíróság tájékoztatása ellenére igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését nem kérte. Így nem volt megállapítható, hogy a szerződés ingyenesen vagy feltűnően aránytalan értékkülönbséggel megkötött jogügylet lett volna. Hangsúlyozta, a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), illetve b) pontjának egyebek mellett objektív eleme a támadott szerződés adós vagyonának csökkenését eredményező, illetőleg a visszterhes jogügylet feltűnően aránytalan értékkülönbséggel megkötött jellege. Ha a támadott szerződések nem eredményezik az adós vagyonának csökkenését, illetve a visszterhes jogügylet nem minősül feltűnően aránytalan értékkülönbséggel megkötöttnek, akkor a szerződések megtámadására alapot adó tényállás sem valósulhat meg. A Cstv. 40. § (3) bekezdésében meghatározott kapcsolaton alapuló vélelem alapján a vélelmezhető tényállási elemek (rosszhiszeműség, ingyenesség) csak abban az esetben fogadhatók el valóznak, ha azok ellenkezőjét nem bizonyítják. Az adott ügyben azonban alperes a szerződések visszterhességét igazolta, melynek következtében nem volt megállapítható az adós vagyonának a szerződések következtében beállt csökkenése.

Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes kereseti kérelemben foglaltak szerinti marasztalását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte az alperes eljárási költségekben marasztalása mellett.

Az volt az álláspontja, hogy a törvényszék ítéletének meghozatalakor helytelenül értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azokból nem megfelelő következtetéseket vont le. A kölcsönszerződés tekintetében az ingyenességet nem találta bizonyítottnak, ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rosszhiszeműséget már az opciós szerződés vonatkozásában sem vizsgálta. Hangsúlyozta, az eljárás során bizonyította, hogy a felperesi társaságnak a kölcsönszerződés időpontjában tartozása állt fenn a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé, így a kölcsön kihelyezésével a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában felsoroltak, azaz az adós vagyonának csökkenése és a felek közötti összefonódásra tekintettel a hitelezők kijátszása, valamint szintén az összefonódás tényére figyelemmel az alperes utóbbiról való tudomása okán a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ingyenesség megvalósult. Felperes véleménye szerint az alperes által

hivatkozott beszámítás tekintetében a 16. sorszámú irat (A/3. számú mellékletként csatolt feljegyzés) a jogügylet ingyenességének megdöntéseként nem értékelhető, az a törvényszék indokolásával ellentétben a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166. § szerinti számviteli bizonylatnak nem tekinthető. Így - álláspontja szerint - a kölcsönügylet vonatkozásában a beszámítás körében az elsőfokú bíróság helytelen következtetést vont le.

Az opciós szerződés és a hozzá kapcsolódó részvényátruházási szerződés tekintetében hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az elsőfokú eljárásban előterjesztett előkészítő irataiban foglalt előadását, a csatolt bizonyítékokat, és ez irányú keresete elutasításának nem adta indokát döntésében. Álláspontja szerint teljeskörűen bizonyította, hogy az opciós díj kifizetésére oly módon került sor, hogy azzal szemben felperes értéktelen részvényeket szerzett. E körben az elsőfokú ítélet indokolásával ellentétben nem a H I Zrt. „f.a.” társaság opciós szerződéskori ingatlantulajdonának az értéke a releváns a jogügylet Cstv. 40. § rendelkezéseibe való ütközés értékelésekor, hanem az a körülmény, hogy a felszámolás alatt álló társaságból felperes mint tulajdonos semmilyen megtérülésre nem számíthatott. Egyrészt a bejelentett hitelezői igények mértékére figyelemmel, másrészt a felszámolás alatt álló H I Zrt. „f.a.” 2017. március 29-i iratában részletesen bemutatott vagyoni, pénzügyi helyzetére, harmadrészt arra a körülményre, hogy a felperes mint tulajdonos a beszerzett felszámolási iratok szerint sem kezdeményezett felszámolási egyezséget az eljárás során. Úgy vélte, a közzétett mérlegadatokkal kétséget kizáróan bizonyította, hogy a részvényátruházás pillanatában a zrt. részvényei értéktelenek voltak, a társaság negatív saját tőke értéke ezt egyértelműen igazolja. A zrt. részvényeinek értéktelensége közgazdasági alapvetés, melyet a törvényszék döntése meghozatalakor figyelmen kívül hagyott. Felperes tehát kifizetett alperes részére 24.000.000 forint opciós díjat egy olyan részvénycsomag átruházása céljából, mely részvények tulajdonosaként reálisan semmilyen megtérüléssel nem számolhatott, a vételárral szemben valós érték ellentételezés nem áll. Továbbá alperes csak állította, de nem bizonyította, hogy a részvényátruházás tényének bejelentése a H I Zrt. „f.a.” felszámolási eljárásában megtörtént. Felperesi álláspont szerint az elsőfokú eljárásban teljeskörűen bizonyította az opciós és részvényátruházási szerződések érvénytelenségét, tekintve, hogy a 24.000.000 forint opciós díj kifizetésével a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában felsoroltak, azaz az adós vagyonának csökkenése, a felek közötti összefonódásra tekintettel a hitelezők kijátszása, valamint ugyancsak az összefonódás tényére figyelemmel az alperes utóbbiról való tudomása folytán a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ingyenség bizonyításra került.

Azzal is érvelt, hogy a Pp. 221. §-a alapján is jogszerűtlen az elsőfokú bíróság döntése, mivel a perbeli ügyleteket külön-külön szükséges értékelni. A törvényszék figyelmen kívül hagyta a 2014. június 30. napi részvényátruházási szerződéssel érintett részvények valós piaci ára tekintetében a H I Zrt. „f.a.” mérlegadatait, annak felperes által feltárt összefüggéseit, közgazdasági alapvetéseit. E tárgyban irányadónak és egyben szakkérdésnek tekintette a részvények piaci értéke megállapítása körében a H I Zrt. „f.a.” ingatlanának értékét. Álláspontja szerint a 24.000.000 forint kifizetésével a vagyonszökkenés kétséget kizáróan bekövetkezett, a jogügyletek érvénytelenségének megállapításához ingatlanforgalmi értékbecslés beszerzése nem szükséges. A H I Zrt. „f.a.” felszámolási eljárásából beszerzésre került a 2014. évi jogügyletkori szakvélemény, melyben foglaltak az előzőekben hivatkozott felperesi iratokban tett megállapításokat alátámasztják. A kölcsönszerződés tárgyában is helytelen következtetést vont le a törvényszék, amikor az ingyenség vélelmét alperes részéről megdöntöttnek tekintette, és e következtetését az opciós, valamint a részvényátruházási szerződésre is alkalmazta a rosszhiszeműség vizsgálatának mellőzése mellett.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és felperes perköltségben marasztalását kérte.

A két jogügylet vonatkozásában kifejtette, azokat külön-külön vizsgálva is megállapítható, hogy a Cstv. hivatkozott szakaszai konjunktív feltételeket támasztanak a megkötött szerződések megtámadhatóságára. A kölcsönszerződés tekintetében alperes okirattal bizonyította, hogy a felek 2013. év folyamán több alkalommal nyújtottak kölcsönt egymásnak, a felperestől kapott kölcsönből alperes 2013. december 31. napján 10.857.000 forint összeget felperes részére visszafizetett, a még fennálló felperesi követelést pedig a két gazdasági társaság könyvelése beszámítás útján egyenlítette ki, melyet alperes számviteli bizonylattal igazolt. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen állapította meg, hogy egyrészt a kölcsönösszeg felperes részére visszafizetésre került, másrészt önmagában a kölcsönszerződés létrejötte nem eredményezi a hitelező kielégítési alapjának csökkenését. Felperesnek az a hivatkozása, hogy a kölcsönügylet megkötésének időpontjában már tartozása állt fenn a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal szemben, még nem bizonyítja a Cstv. 40. § (1) bekezdés szerinti feltételek fennállását. Mivel az elsőfokú bíróság önmagában már az adós vagyonának csökkenését sem találta megállapíthatónak, az adós szándékát, illetve a másik fél e szándékról való tudomását szükségtelennek ítélte továbbvizsgálni. Mindez azonban nem jelenti a két jogügylet összemosását, éppen ellenkezőleg, e gondolatmenetet követve vizsgálta az elsőfokú bíróság az opciós szerződés és a részvényátruházási szerződés tartalmát is, melynek során nem csak az adós vagyonának esetleges csökkenését, hanem a hitelező kijátszására irányuló célzatos magatartást, és az alperes rosszhiszeműségének lehetőségét, valamint a jogügylet esetleges ingyenességét, mint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott megtámadhatósági feltételt egyaránt értékelte.

Alperes szerint megalapozatlan továbbá az opciós, illetve részvényátruházási szerződés tekintetében az a felperesi érvelés, hogy az opciós díj megfizetésével szemben felperes értéktelen H I Zrt. „f.a.” társaságbeli részvényeket szerzett. Az a körülmény, hogy a H I Zrt. „f.a.” a részvényátruházás pillanatában már felszámolás alatt állt, nem jelenti azt, hogy a részvénytársaság ne rendelkezett volna vagyonnal, és azt sem, hogy a részvények vételára aránytalan lett volna. Egyfelől felperes a részvények 12%-nak megszerzésével 42,169%-os mértékű szavazati jogot gyakorolhatott, másfelől a H I Zrt. „f.a.” tulajdonát képezte a B központjában található hotelépület, amelynek forgalmi értéke többszöröse a felperes 2017. szeptember 20. napján kelt beadványához csatolt, felperes által megrendelt szakértői vélemény szerinti értéknek. Az ingatlan forgalmi értékének pontos megállapítását az elsőfokú bíróság helyesen szakkérdésnek minősítette, a felperes által beszerzett szakértői vélemény a felperes saját álláspontjaként volt értékelhető. Az elsőfokú bíróság a szakértő kirendeléséről a feleket tájékoztatta, felperes ennek ellenére ilyen bizonyítási indítvánnyal nem élt, szakértő kirendelését az elsőfokú eljárásban nem kérte.

Azt is hangsúlyozta, a felperes nem adta magyarázatát fellebbezésében annak sem, hogy a perbeli jogügyletek elkülönítése miben módosíthatná az egyes jogügyletek megítélését. A két jogügyletet a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontja, azaz a konjunktív feltételek teljesülése szempontjából részletesen vizsgálta az elsőfokú bíróság, abból megalapozott következtetéseket vont le, tekintettel arra, hogy alperesi társaság az elsőfokú eljárás során bizonyította mind a kölcsön kiegyenlítését, mind pedig az opciós, illetve részvényátruházási szerződés visszterhességét. Attól függetlenül, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jogügyletek egymástól nem elkülöníthetőek, azok jogszabályi vetületeit, azaz hogy az abban rögzített feltételek teljesültek-e, külön-külön is teljeskörű vizsgálat alá vetette.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mértékben feltárta, abból részben - a 2016. december 16. napján megkötött kölcsönszerződést érintően - helytálló jogkövetkeztetésre jutott. Nem értett egyet azonban az ítéletábra az opciós szerződés és ehhez kapcsolódó részvény átruházási szerződés

érvénytelenségének a megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezésével az alábbiakra figyelemmel.

Az ítéletábra mindenekelőtt leszögezi, hogy felperes a keresetében a Cstv. 40. § (3) bekezdése alkalmazásában csupán „összefonódásra” hivatkozott. A Cstv. 40. § (3) bekezdésének első fordulata arra az esetre állítja fel az ingyenesség, illetve rosszhiszeműség vélelmét, ha az adós a többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezettel, a tagjával, a vezető tisztségviselőjével, illetve annak hozzátartozójával köt szerződést. A második fordulat pedig az egymással közvetlen vagy közvetett összefonódásban nem álló, de azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt működő gazdálkodó szervezetek egymás közötti szerződéskötése esetére. A Cstv. 40. § (3) bekezdése első fordulata szerinti tényállási elem megvalósulását felperes nem bizonyította, azt az eljárás adatai (a szerződő felek cégadatai) sem igazolták. Önmagában az a tény, hogy a szerződő felekben képviselői, illetve tagi azonosság állt fenn a szerződéskötéskor, még nem eredményezi a befolyás alatti működés megvalósulását. A második fordulat megvalósulása tekintetében pedig a felperes olyan konkrét tényállítást nem tett, amely az azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatti működést alátámasztotta volna. Erre figyelemmel - befolyás alatti működés hiányában - helyesen hívta fel az elsőfokú bíróság felperest a 4. sorszámú jegyzőkönyvbe foglaltan a bizonyítási kötelezettsége teljesítésére a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapított kereseti kérelmek szerinti feltételek megvalósulása körében.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján a megtámadott jogügyletekkel szemben a Cstv. több konjunktív feltétel együttes fennállását támasztja az eredményes megtámadás feltételéül. A kölcsönszerződés vonatkozásában alperes okiratokkal bizonyította, hogy a felek közötti kölcsönnyújtások elszámolást nyertek, alperes 2013. december 31. napján a felperes részére 10.857.000 forint összeget visszafizetett, a még fennálló felperesi követelést pedig alperes - számviteli bizonylatokkal igazoltan - beszámítás útján rendezte. Az adósi vagyonszűkülésének bizonyítása hiányában ugyanakkor szükségtelen volt az adós szándékának feltárása, és erről a szándékról a másik szerződő fél tudomásszerzésének vizsgálata is. A felperes az okirati bizonyítékokkal szemben nem ajánlott fel bizonyítást arra nézve, hogy az azokban feltüntetett tartalom nem az alperes által állított pénzügyi tranzakciót igazolja. Az a fellebbezésben is hivatkozott tény pedig, hogy a kölcsönnyújtás időpontjában felperesnek más hitelező felé is állt fenn tartozása, még nem igazolja a család szándék fennállását, azaz, hogy a kölcsönügylet e hitelező kielégítésének megghiúsítását célozta.

A felperes fellebbezésében előadottak ezért a kölcsönügylet tekintetében nem szolgáltak alapul az elsőfokú határozat megváltoztatására.

Nem volt bizonyított a felperes részéről a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, azaz a hitelezők kijátszására irányuló, család szándék fennállása az opciós, illetve részvényátruházási megállapodások tekintetében sem. Alaposnak találta azonban a felperes fellebbezési érvelését az ítéletábra ugyanezen megállapodások érvénytelensége tekintetében, a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti feltételek megvalósulása körében. Felperesnek e megállapodások esetében a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti feltételeinek megvalósulásához azt kellett bizonyítania, hogy a vásárlás időpontjában az üzlet rész értéktelen, illetve a kikötött vételárnál lényegesen alacsonyabb értékű volt.

Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően e jogügyletek vizsgálatakor tehát az opciós szerződéssel és a részvényátruházási szerződéssel érintett részvények értékének van jelentősége, azaz, hogy a részvényátruházás időpontjában a H I Zrt. „f.a.” részvényeinek a felek által meghatározott vételára megfelelt-e az üzlet rész tényleges forgalmi értékének. A H I Zrt. „f.a.” egyetlen ingatlan vagyonának értéke jelentőséggel bír ugyan a részvények szerződéskötéskori értékének eszközalapú

meghatározásánál, de további adatok értékelése útján lehet meghatározni a részvények adott időpontban fennálló értékét.

Az elsőfokú eljárásban e körben rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható, hogy felperes úgy fizetett ki 24.000.000 forint összeget alperes részére, hogy azzal szemben vagyoni értéket nem képviselő részvényeket szerzett. Mindezt az alábbi peradatok támasztották alá.

A 2013. december 16. napján megkötött opciós szerződés alapján 2013. december 31-én 24.000.000 forint opciós díj kifizetése történt meg az opciós kötelezett (alperes) részére, melybe a részvényátruházási szerződésben meghatározott ellenérték a 2014. június 30-i szerződésmódosítás értelmében beszámítást nyert. A részvényátruházás eredményeként felperes a (H I Zrt. „f.a.” 97001-111000 sorszámig terjedő, 35.000.000 forint névértékű, „B” jelű szavazatelsőbbbségi) részvények 12%-ának megszerzésével 42,169%-os mértékű szavazati jogot szerzett a felszámolás alatt álló H I Zrt. „f.a.” társaságban.

A felszámolás alatt álló társaság felszámolója által készített (2013. május 15.; 2014. július 31.; 2015. május 5.) közbenső jelentésekből megállapíthatóan az adós társaság egyetlen vagyonát képező ingatlan értéke a benne lévő eszközökkel együtt 75.050.000, 45.000.000, 34.000.000 forint összegekben lett meghatározva. Alperes ügyvezetője a H I Zrt. volt vezérigazgatójaként a H I Zrt. „f.a.” felszámolási eljárásában 2012. évben az ingatlan állapotát leromlottak minősítette. A II. számú közbenső jelentésben foglaltak szerint az ingatlan állapota a felszámolási eljárás alatt tovább romlott, ismeretlen személyek az épületbe többször betörték, berendezési tárgyakat tulajdonítottak el. A felszámolás folyamatában készült ingatlan-értékbecslés adatai szerint az ingatlan forgalmi értéke 2014. augusztus 15-én 53.400.000 forint, felszámolási likvidációs értéke 29.400.000 forint volt, a felszámolási eljárásban az ingatlan 18.000.000 forintért lett értékesítve.

A bejelentett hitelezői igények összege a közbenső jelentések szerint valamennyi esetben közelített a 100.000.000 forinthez (98.441.140 forint, 99.015.440 forint, 96.581.000 forint) melyből a zálogjogos hitelezői igény 64.897.000 forint volt. A közbenső jelentések minden esetben azt rögzítették, hogy a felszámoló felosztható vagyon hiányában részleges vagyonfelosztási javaslatot nem készített.

Az ingatlan értékesítéséből - a zárójelentésről megállapíthatóan - csupán a zálogjogos hitelezők kielégítésére volt lehetőség, melyet követően az egyéb hitelezői igények csak részben (2,2%-os mértékben) térültek meg. E szerint tehát nem maradt a felszámolás befejezését követően olyan tulajdonosokat illető adósi vagyon, amelyből a társaság tulajdonosa, azaz a részvényeket megszerző felperes is részesülhetett volna.

A H I Zrt. „f.a.” 2012. április 10-i kezdő időponttól állt felszámolás hatálya alatt, legutolsó közzétett éves beszámolója 2011. december 31-i fordulónappal készült. Az eredménykimutatás adatai ugyancsak egyértelmű bizonyítékkul szolgálnak arra, hogy a társaság már 2010. évben is veszteségesen működött (üzemi, illetve üzleti tevékenység eredménye -2.490.000 forint, mérleg szerinti eredménye -9.058.000 forint), a veszteséges működés 2011. évben is mérlegadatokkal igazolt (üzemi, üzleti eredménye -322.714.000 forint, mérleg szerinti eredménye -329.736.000 forint). Ez év végén a H I Zrt. „f.a.” -55.145.000 forint negatív saját tőkével rendelkezett, a társaság kötelezettségei (136.306.000 forint) meghaladták a vagyonát, így annak a vagyontárgynak (ingatlan) az értékét is, melyre hivatkozva alperes állítja a részvényekért fizetett ellenérték értékarányosságát. A részvények szerződéskötés kori értéktelenségét tehát a H I Zrt. „f.a.” utolsó

közzétett beszámolójának, valamint a felszámolás során készített közbenső jelentések adatai is egyértelműen alátámasztották.

A fent kifejtettekre figyelemmel tehát felperes az elsőfokú eljárásban az opciós és részvényátruházási szerződések Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti érvénytelenségét bizonyította.

Az aránytalan értékkülönbözetre nézve nem az értékkülönbözlet arányos részének kiküszöbölésére, hanem a teljes értékkülönbség visszatérítésére kell törekedni. Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és alperest - az opciós és részvényátruházási szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett - az értékaránytalanság kiküszöbölésének eredményeként 24.000.000 forint megfizetésére kötelezte.

A felperes fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért a pervesztesség és pernyertesség arányára tekintettel a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával az ítéltábla úgy határozott, hogy mindegyik fél viseli az első- és másodfokú eljárással felmerült jogi képviselési költségét. Továbbá a feleket a pernyertesség/pervesztesség arányában (0,53%) kötelezte az eljárással felmerült, a felperes által - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés i) pontja szerinti illetékfeljegyzési jogára figyelemmel - le nem rótt, az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja, és a 46. § (1) bekezdésben foglaltak szerinti mértékű első- és másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2018. május 23.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Horváth Andrea s.k.
előadó bíró

Dr. Czifra Veronika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző